

CERKVENI GLASBENIK.

Organ Cecilijinega društva v Ljubljani.

Izhaja po enkrat na mesec in velja za celo leto z muzikalno prilogo vred 2 gold.,
za ude Cecilijinega društva in za cerkve ljubljanske škofije 1 gold. 50 kr.

Vredništvo in upravnništvo je v hiši „Katoliškega društva rokodelskih pomočnikov“,
Komenskega (Poljske) ulice št. 10.

Vzorna peta maša za rajnike.

naših krajih se opravlja mnogo „petih“ t. j. slovesnih sv. maš za rajnike in gotovo je velike važnosti, da se pri njih petje ujema s cerkvenimi predpisi. „Cerkv. Glasb.“ je sicer že razpravljal ta predmet; ker pa marsikateri izmed gg. naročnikov te razprave nima, zato jim podamo tu o isti stvari priprost in praktičen članek. Vprašamo: Kako se pri nas spolnujejo cerkvene določbe pri slovesni maši za rajnike z ozirom na petje? — Slabo, prav slabo, moramo odgovoriti, ako hočemo odkritosrčni biti. Mašnik pri altarji se pač strogo drži pravil, katera njemu veljajo: nikdar ne poje kake oracije premalo ali preveč, ne izpreminja samovoljno besedi prefacije, ne izpušča ne najmanjšega delca iz lista ali evangelija; — k večemu, da včasih poje oracije v slovesnem tónu z modulacijami, mesto da bi rabil ferijalni ton s popolnim tonus rectus —; vest bi ga pekla, ako bi hotel zgolj iz trme ali pa tudi iz tehtnih vzrokov pri molitvah in obredih sv. maše kaj prenarediti ali izpustiti. In to po vsi pravici. Le na koro pa si orglavec in pevci dovoljujejo raznih svoboščin, katere jim gospod župnik mirno pripušča ne misleč, da je petje celoskopen del svete daritve, ter da prav zató spada pod iste cerkvene zakone kot molitve mašnikov pri altarji.

Pač se vidi, da se je stvar tu pa tam nekoliko na boljše obrnila; toda še veliko več se mora storiti. Samovolji treba duri z zapahom zapreti ter se zopet bolj ozirati na cerkvene predpise. Radi bi tu podali natančen in jasen navod, po katerem naj bi se tudi v najmanjši vaški cerkvi vršila slovesna sv. maša za rajnike; ali prav za prav bi radi oč. bralcem podali vzorec take maše, kakoršno smo nedavno čuli v priprosti cerkvi na kmetih . . .

Ura v zvoniku je odbila, mašnik gré natančno o pravem času iz žagrada k altarju. Stopa po stopnjicah, postavi kelih na altarno mizo in odpre mašno knjigo. Takoj se prične petje requiema; kajti ako hočeš o pravem času končati, moraš tudi o pravem času začeti. Na koro opazil sem le kakih 6—8 šolarjev, kateri so pa bili v petju dobro izurjeni. Po kratki kadenci eden izmed

njih — imenujmo ga prvega pevca, prične z besedami *Requiem aeternam* (do dvojne črte) sam, drugi takoj zastavijo: *dona eis* do *Ÿ*. Prvi pevec poje psalмовo vrstico *Te decet*; vsi drugi prično pri *exaudi orationem*. Potem recituje solist *Requiem aeternam* počasi in z lepim poudarkom do *Ÿ*, orgle pa ga nežno spremljajo.

Takoj potem prične zbor prvi *Kyrie*, solist recituje (smel bi bil tudi peti, da je bilo zadosti časa) družega, zbor pa poje tretji *Kyrie*, solist prvi *Christe*, zbor drugi, solist tretji; zbor poje zopet prvi *Kyrie*, solist recituje drugi, vsi skup pa zadnji po lepi, žal da često opuščeni melodiji. Peli so se toraj po pravilu vsi 3 *Kyrie*, 3 *Christe* in 3 *Kyrie*.

Mašnik je ravno svojo molitev končal, ne da bi bil kaj čakal in zato takoj zapoje *Dominus vobiscum* in potem sledečo oracijo *recto tono*, brez najmanjše melodije, tudi na konci ne — torej popolnem po predpisu. Po listu sem bil prav radoveden, kako da bode zdaj šlo; saj vsi dobro vemo, da se tu navadno kaj zelò krajša. Toda kmalu sem se pomiril.

Takoj po listu začne mladi predpevec brez navadnega dolzega preludija z recitacijo graduala in Tractus-a *Requiem aeternam* in *Absolve*, na kar zbor brž zapoje prvo kitico *Dies irae*. Solist recituje (po izpuščenih kiticah 2.—8., kar je dovoljeno) 9. kitico: *Recordare*, in zdaj se menjuje petje z recitacijo 10, 12, 14 kitice do konca. Devet kitic se je toraj izpustilo, 10 pa pelo oziroma recitovalo — in vendar se radi tega svet ni podrl! „To je pa mašo grozno podaljšalo!“ morda porečeš. — Nikakor ne, dragi čitatelj; ker vsa sekvencija trajala je cele — 4 minute. Mašnik sam potrebuje, da jo odmoli vsaj dve minuti; torej je moral le 2 minuti čakati. Memogredé bodi omenjeno, da je bilo to edino mesto, ki je mašnika nekoliko zadrževalo.

Po odpetem evangeliji in *Dominus vobiscum* je zapel mašnik *Oremus*, in po kratki modulaciji na orglah se je takoj začelo petje *offertorium-a*. Predpevec začne z *Domine Jesu Christe* (do dvojne črte, natanko po predpisu), zbor nadaljuje *Rex gloriae* itd. Točno in z lepim poudarkom in vendar ne naglo. Predpevec recituje zopet *Ÿ Hostias et preces*, zbor ponavlja *Quam olim* in glej! — ravnokar je tudi mašnik zmolil „tiho molitev“ (*secretum*) da zamore brž intonovati prefacijo. Odgovori ali responsoria so dobra in brez upitja, ki se drugod često sliši.

Po prefaciji intonoval je orglavec takoj *Sanctus* brez vsacega preludija, in sicer za en ton više od končne note pri prefaciji, kar je popolnem prav; saj ste obé melodiji tesno zvezani ter tū istega tonovskega načina. Zbor poje prvi *Sanctus*, solist drugi, zbor zopet tretji do *Sabaoth*. Predpevec predava zopet sam *Pleni sunt coeli*, zbor pa pesem s *Hosanna in excelsis* zaključí. Orgle utihnejo, nastane pobožna tihota, ki je name boljši vtisek naredila, nego katerakoli „lepa“ poigra od Rink-a ali kakega družega skladatelja.

Po povzdigovanji poje predpevec *Benedictus*, zbor pa nadaljuje s *Hosanna in excelsis*. Zopet orgle utihnejo, kar nikogar ne moti, marveč še pobožnejše se moli, kakor se vsaj meni dozdeva. (Sicer bi se smelo, ako čas pripušča, še peti *O salutaris*, ali kaj sličnega o pres. Rešnjem Telesu.) Kmalu pride na vrsto *Pater noster*; potem *Pax Domini*, na kar po kakih 2—3 akordih z orglami zbor *Agnus Dei* prične; solist poje drugi, zbor s tretjim končá.

Zdaj so orgle zopet molčale in videl sem, kako pobožno da so celò mali pevčki iz molitvenih knjižic molili. Ko se je strežnik z vrčičema od altarja vračal in je drugi mašno knjigo na listovo stran prenesel, začelo se je še le petje komunije *Lux aeterna* (te dve besedi je solist intonoval); zbor je nadaljeval do *Ÿ*. Solist je zopet pel *Requiem aeternam* in zbor končal s *Cum sanctis tuis*. Ko pogledam k altarju, vidim, da je mašnik ravnokar isti tekst odmolil in se obrnil, da pozdravi z *Dominus vobiscum*.

Čez nekoliko minut bilo je pete maše konec; trajala je 26 minut in bila liturgično popolna, natančno po cerkvenih določbah dovršena.

Ostajala je še absolucija pri tumbi ali mrtvaškem odru.

Med tem, ko se je mašnik od altarja vračal, postavil se je tretji strežnik s križem za tumbo, na koru pa je predpevec začel z *Libera me Domine*. (Strog liturgist bi bil morda *Libera* še le takrat zapel, ko je mašnik k tumbi prišel.) Zbor je nadaljeval *de morte aeterna* etc. Med tem je mašnik prišel k mrtvaškemu odru in pel *Ÿ Tremens factus* do — *ventura ira*; isto tako *Ÿ Dies illa* in *Requiem aeternam*, na kar je solist z *Libera me Domine* do *Ÿ* ponovil. Pevci so peli, menjaje se, še *Kyrie, Christe* in *Kyrie*, mašnik pa *Pater noster* itd.; Vsa slovesna črna maša je torej z vštetimi poslednjimi obredi trajala — 32 minut; in vendar ni bilo opaziti nikakoršne naglice, ne pri mašniku in ne pri zboru; marveč vse se je vršilo dostojno in veličastno.

Da sem častitemu g. župniku in njegovemu orglavcu-učitelju v priznanje krepko v roko segel ter jima iz srca čestital na njunem vzornem obnašanju, se samo ob sebi razumi. Žal mi je le, da njunih imen radi dane obljube ne smem povedati. Moja želja pa je le ta, da bi moža našla mnogo mnogo posnemovalcev v slavo in čast Božjo!

Al. Cel.

Črtica iz zgodovine cerkvene glasbe.

Pevovodjem v poljubno uporabo.

Drazega bralca danes povabim, da blagovoli z mano vstopiti v tiho samostansko celico v Pomposi (pri Raveni), da si ogledava slavnega benediktinca Gvidona Areškega v njegovem za glasbo sploh in za cerkveno še posebej uspešnem delovanju. Kdo da je ta velemož, Ti ne bodem še le pravil; kot glasbeniku Ti mora biti znan enako, kakor n. pr. Rafael slikarju. In vendar bi ga rad nekoliko opisal in kaj povedal o njem, česar še ne veš in kar utegneš morda še porabiti za svoj učiteljski posel. Dovoli, da začnem.

Gvido je bil, kakor je iz njegovih spisov razvidno, mož zlasti praktičnega mišljenja in delovanja; za to mu je bil prirojen nenavaden talent podučevati. Mrzela mu je neokornost tedanjih pevskih učiteljev in pevcev, kateri so z neskončno velikim trudom jako malo dosegli in — to svojo nevoljo jim je dal tudi okusiti. In kakor je bilo že nekdaž na svetu običajno, so tudi ti genijalnemu mnihu v zlo šteli, da je bil duhovitejši od njih in da je to tudi brez strahu pokazal. Tako mu torej ni manjkalo sitnosti in celò preganjanja ne. Odtod tudi ogorčenost, katera bralca njegovih spisov takoj v oči zbode;

vse gomazi napadov od strani in naravnost, le prevečkrat imajo obliko rezke polemike, — prikazen, ki jo baš tudi bralci današnjih časnikov še ne morejo smatrati za redko.

Znano je, da je bila za časa Gvidona takratnim okoliščinam primerna glasbena izolika že precej razširjena. Glasbeni učitelji iz Italije, Francije in Nemčije so bili čislani in so jih iskali. Vendar pa so mnogi izmed njih morali biti pravi nevedneži, ker Gvido veliki večini naravnost očita, da še ne vedo temeljnega tona ločiti od kvinte. In vendar — kar se ni godilo le takrat — so se ti pevci močno postavljali in šopirili s svojim „znanjem“. Naš mnih biča to slabost svojih sočasnih pevskih bratov v slavnoznani knjigi „Mikrologus“ (t. j. „Malenkosti“) na originelen način tako-le: „Kadar dečki (piše) pridejo do tega, da berejo psalter, zamorejo brati tudi druge knjige; kmet razumi svoje delo gledé obdelovanja njiv itd. tudi za vselej; in kdor je le eno samo trto obrezal, eno samo drevesce vsadil ali tudi le enega osla obtovoril, bode drugič delal ravno tako, ali pa še boljše. Le-ti naši občudovanja vredni pevski mojstri pa in njih učenci naj popevajo sto let dan za dnevom, in vendar ne bodo, brez prejšnjega poduka, niti najmanjše antifone izvedli; marveč z neprenehanim prepevanjem tratijo čas, ki bi zadostoval, da se med tem popolnem priučé vsih svetih in posvetnih knjig.“ „Kdor pa navzlic vsemu temu ni do tje dospel, da bi mogel kako novo pesem takoj živo in pravilno zapeti, kako predrzen je, če se imenuje glasbenik ali pevec?!“ — Pri takih okoliščinah se vé da cerkveno petje ni moglo uspevati: „Kadar se obhaja služba Božja (pravi Gvido), sliši se mnogokrat ne, kakor da Boga poveljučujemo, marveč kakor da bi se bili med sabo skregali.“ — Kaj bi rekel stari mnih, ako bi prišel dandanes v kako našo cerkev poslušat popevanje oficija o velikem tednu ali k biljam za rajnike, ali . . . ? Priprosta ženica izrazila se je nekdanj proti pisatelju teh vrstic skoro z istimi besedami, kakor genijalni mnih iz pompoškega samostana.

Treba je bilo boljšega, hitreje in gotovejše do svrhe vodečega poduka. Gvido si ga je izvolil za nalogo svojega življenja: „Pot modrijanov ni moja pot (piše); jaz se brigam le za to, kar more cerkvi koristiti in našim dečkom (pevskim učencem) dalje pomagati.“ Začel je, kakor znano, s pomočjo svojega črtanega sistema dečke učiti glasbe, in posrečilo se mu je, je s svojim praktičnim učbenim načinom tako daleč dovesti, da so čez mesec dni neznane jim pesmi takoj točno peli v veliko začudenje vseh poslušalcev, pa tudi v jezo in zavist „pevskih mojstrov“ in celò samostanskih svojih tovarišev, katerim je bil njegov antifonar bajé jako nevarna novotarija. (Kdo bi pri besedah „nevarna novotarija“ ne mislil tudi na slične dogodke naših dni in na iste izraze „skrbnih prijateljev cerkvene glasbe“?) Sicer je Gvido naravnost rekel, da se malo briga za svoje nasprotnike; a le-ti so toliko časa zoper njega hujskali in rovali, da je Gvido moral svoj samostan zapustiti. — Čudna previdnost Božja! Prav njegovo prognanstvo je imelo dobri učinek, da Gvidonova učiteljska spretnost ni ostala v samostanu zaprta in le nanj omejena. Postal je mož naroda; in zato mu je glas naroda do današnjega dne vse mogoče časti skazoval: „Gvido je,“ kakor učenjak A. W. Ambros o njem piše, „edini ljudstvu priljubljen glasbenik zgodnjega srednjega veka.“ Učene razprave, ki jih je

večinoma v latinščini pisal ter s čebelno marljivostjo v tihi celici zbiral, so potovale iz pisateljeve celice v samostansko knjižnico, ali k večjemu v knjižnico še kakega družega samostana, kjer jih dandanes pridni raziskovalci iščejo, in ako jim je sreča mila, tudi radostno na dan in med svet spravljajo. — A Gvido je učil svoje učence v materinščini to, kar so lahko razumevali in kar so mogli rabiti. Vežbal jim je glasbeni posluh, učil je po gotovih znakih razločevati, kolik korak je do poltona in kolik do celega tona. Pisal je pesmi s tako notacijo, katera ni zahtevala, kot prej, od učenčevega spomina nezmernih stvari, marveč se je dala lahko brati brez posebnih vaj.

Ko je Gvido kmalu po svojem neprostovoljnem odhodu iz samostana v tedajšnjem škofu Teobaldu Areškem našel pokrovitelja in dobrotnika, hodil je brez prestanka po svoji poti, da doseže cilj, ki si ga je bil postavil. Tolažila ga je misel, da bode mogel kdaj s sv. Pavlom reči: „Bil sem dober boj, dovršil svoj tek, ohranil vero, in tako mi je prihranjena krona pravičnosti.“

Toda glej! Konečno so vendar tudi za-nj prišli „kakor brodarju po mnogih nevihtah zaželeni jasni dnevi in srečna vožnja.“ Glas o sijajnem uspehu njegove pevske šole prišel je do poglavarja krščanstva, papeža Janeza XIX. (1024—1033), kateri je pregnanega mniha s stolnim proštom areškim Petrom vred sprejel ter s pevanjem male antifone po Gvidonovem načinu „sam poskusil, kar drugim skoro ni hotel verjeti.“ — Tako se je toraj izkazala Gvidonova zasluga v takih okoliščinah, da ugodnejše niso mogle biti. Žal, da ni mogel prenašati rimskega obnebja; bilo je ravno ob vročem poletnem času, precej nevarno je zbolel in moral Rim zapustiti, a pred odhodom papežu obljubiti, da se bode o zimi povrnil in rimsko duhovščino v cerkveni glasbi temeljito podučeval.

Od poglavarja sv. cerkve toliko častno sprejet, mislil je Gvido, da je zdaj za-nj prišel čas predstaviti se opatu svojega samostana v Pomposi in ni ga varala njegova nada. Opat si ogleda Gvidonov antifonar s slično pazljivostjo, kot prej papež in, kakor Gvido odkritosrčno pripoveduje, bil je tudi hitro prepričan o njegovi izvrstnosti in kesal se je, da je preveč poslušal Gvidonove nasprotnike. Opat mu nujno prigovarja, naj se povrne v samostan, češ da „akoravno mu utegnejo ponujati kako škofijo, je za-nj vendar primernejši samostan, zlasti pompoški, kjer zamore edino le za svojo umetnost živeti itd.“ Gvidonu, ki vse to piše svojemu prijatelju samostanskemu sobratu, ni bilo treba v to prigovarjati. Iz pokorščine do svejega opata sklene „zopet kot mnih z mnih skup živeti ter s svojim trudom samostanu čast delati.“ Povrne se tedaj v Pomposo, kjer je svoje življenje v neskaljenem miru končal.

Ocena nekaterih skladb našega g. Ant. Foerster-ja.

Menda ni na celi slovenski zemlji mesta in vasi, v koji bi ne bilo znano ime našega skladatelja Ant. Foersterja. Svetovno znani dr. Haberl se je pri neki priliki o stolnem glasbovodji v Ljubljani izrazil sledeče:

„Der Domchorregens in Laibach ist ein recht fleissiger und geschickter Componist. Er versteht für die jetzige Weltperiode mit seiner Kirchenmusik sehr gute Dienste zu leisten.“

Dalje ime našega mojstra dobro poznajo: P. U. Kornmüller, P. Piel, J. G. Mayer, Heinze, M. Haller in drugi glasbeni umetniki sedanjega časa.

Toda pri tej priliki ni moj namen o g. A. Foerster-ju družega omenjati, kakor o tukaj navedenih njegovih glasbenih umotvorih. Ako hočemo vedeti, kako mora cerkveni skladatelj s sveto glasbo razne praznike celega leta poveličevati, moramo v roke vzeti g. A. Foerster-ja „Regina coeli“, ker tej skladbi je on dal takega duha, da ko sem jo slišal popevati v Reznju, se mi je zdelo, kakor da bi stal v Jeruzalemu, začasa Kristusovega vstajenja. Kdor še te skladbe ne pozna, naj jo v roke vzame, ker ni težka za predavati in napravi vtis na pobožnega poslušalca. V njej je treba pogledati le basovski tema v tretjem delu pri prvem Alleluja, ki je tako fino izražen, kakor v nobeni drugi Regina coeli, čeravno jih pozna pisatelj kakih petnajst.

Dalje je missa in h. sanctae Caeciliae, od imenovanega zlagatelja, ena najprvih latinskih maš, s kojo si je prava cerkvena glasba po naših krajih napravila trden temelj (fundament) za sedanj in prihodnji čas.

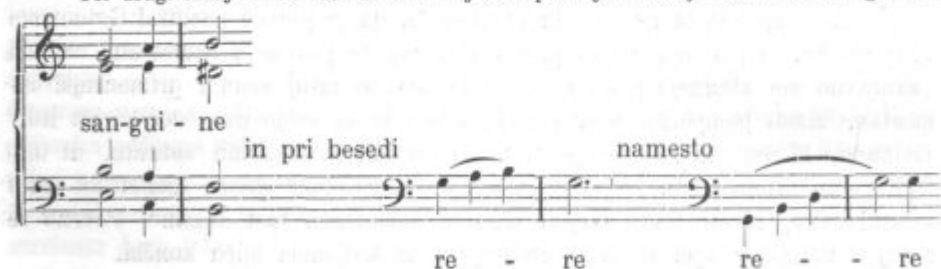
V Cecilijem katalogu (Vereins-Katalog) piše B. Kothe: „Die Stimmführung ist leicht fließend, natürlich und geschickt, der Gesamteindruck ein freundlicher und anständiger.“ Ravno teh misli bil je znani reformator dr. Fr. Witt. Menim, da več o tej skladbi ni treba govoriti, ker priča temu je „Cerkveni Glasbenik“, zato naj bi se ga vsi čč. gg. duhovniki in orglavci pridno posluževali.

Na tem mestu naj opomnim vse cerkvene glasbovode, da naj za Glorio te maše ne jemljejo prehitrega tempo; pri začetku Agnus-a naj pevci dobro pazijo na D-mol, ne pa D-dur.

Lansko poletje je izdal gori imenovani skladatelj novi „Te Deum super cantum popularem IV. voc. inaequal. aut 1 voce c. org.“ za kojega si je vzel glasbeno misel iz slovenske cesarske himne ter jo je tako umetno izvršil, da je poslušalec le očaran, ako sliši med posameznimi stavki tako veličastni Falsi-bordoni z dur- in mol-trizvoki brez posebne kromatike. Melodijo iz slovenske ali nemške cesarske pesmi ni lahko porabiti za latinski „Te Deum“, kajti za preustrojenje lepo tekočega ritmusa treba je strokovnjaške roke ali umetnika, kakor je naš glasbeni mojster Anton Foerster.

Ta 58. op. je jako pripraven bodi si za dobro ali manj izvežbane pevce, kakor tudi organiste, koji nimajo posebne hitrosti v svojih prstih; zato se ne more nihče več izgovarjati, da je treba zaradi tega slovenski „Te Deum“ popevati, ker je latinski pretežak.

Pri drugi izdaji imenovane skladbe naj bi se po mojem mnenji nekako tako-le glasilo:

Pri tisku se je vrnila napaka pri besedi *angeli* namesto *Angeli*. (Ker se ravno o tekstu razpravlja, moram opomniti vse naše gg. komponiste, da naj pri izdaji latinskih skladb vedno besedam pridenejo znamenje pičice, povdarke (vortragszeichen), kajti s tem se latinščine nevednim pevcom mnogo pomaga do gladkega čitanja). Res ta priprava, lepo tiskana čvetero- ali eno-glasna skladba stane pet izvodov le en goldinar, med tem ko zahtevajo drugi komponisti za en sam enaki komad gori imenovano svotico. Bolj pripravnega in lahkega za rabo se slovenskemu orglavcu priporočati ne more, kakor g. Foerster-ja Te Deum.

K. Bercar.

D o p i s i.

Iz Ljubljane. (Nove orgle.) 10. t. m. bil sem v delavnici g. Goršiča, kjer so stale dodelane orgle za Mokronog na Dolenjskem. Orgle imajo 12 spremenov, 5 sklepnikov in 4 zbiralnike po najnovejšem in jako pripravnem načinu; izdelane so po novem, čisto pnevmatičnem zistemu. Znani so mi dozdej trije zistemi; stari na kancele (Schleifladen), na stožke in čisto pnevmatičen. Zadnji zistem je najpopolnejši in tako delanim orglam ne škoduje ne vlažnost ne vročina. V takih orglah se ne nahajajo poteze (abstrakte), ampak iz trdega svinca narejene cevke. Igrava po tej sestavi je kaj lahka in čudno je to, da če je več spremenov in sklepnikov odprtih, toliko lažje je igrava. — Glasi posameznih spremenov so kaj prijetni, veličastni, mogočni, mili; posebno mi ugaja Voix céleste. Intonacija Goršičeva je sploh znana, takó, da ga v tej zadevi nihče ne prekosi; in pri orglah je intonacija glavna reč, saj le iz lepih glasov se izvajajo milobni, resnobni, mogočni, veličastni akordi. Delo celo je jako solidno. — Že od mladega sem so se mi Goršičeve orgle zelo priljubile ravno zavoljo intonacije njegove. — Sploh se mora reči, da g. Goršič je orglar prve vrste. Prav je rekel nek merodajen muzik: „G. Goršiča bomo še le prav cenili, ko ga več ne bo, takrat bomo še le spoznali, kaj nam je bil on.“ G. mojstru pa želimo ljubo zdravje, da bi še veliko krasnih orgel postavil. Vsaj bi bilo to na Kranjskem in drugod še v mnogih cerkvah prav potrebno. Kolikor je meni znano, prav slabe orgle imenujem: V Mošnjah, Kresnicah, na Breznici, v Brezovici, na Vačah in v dekanijiški cerkvi v Postojni. Iz teh orgel se s popravo ne da nič opraviti; najbolje bi bilo, da bi se imenovane orgle razdrle, ter piščali razdelile otrokom, da se nekoliko ž njimi poigrajo in je potem v stran pomečejo.

P. Angelik Hribar.

Iz Kamnika. Lani ste, g. vrednik, vabili pevovodje, naj „Cerkv. Glasbeniku“ sporoče sad svojega truda za Veliko noč. Saj menda to vabilo tudi za letos velja. (Lepa hvala! Vr.) V tukajšnji frančiškanski cerkvi se je letošnji velikonočni teden pelo sledeče:

Veliki četrtek in petek vse koralno po „Hebdomada sancta“; veliki petek zvečer smo zapeli nekaj pesmi v čast presv. Rešnjemu Telesu in trpljenju Gospodovemu. Veliko soboto: Missa in hon. ss. Rosarii B. V. M., Hladnik op. 19, vloge koralno, Regina coeli, Foerster „Cerkv. Glasb.“ II. št. 5.

Popoldne so bile ob polu 7. uri pete jutranjice, nato vstajenje, mej procesijo smo peli slovenske pesmi iz „Slava Bogu“ IV., Riharjev „Zveličar gre iz groba“ itd.; po procesiji Tantum ergo in Genitori, Foerster, Regina coeli, kakor zjutraj.

Velika nedelja: Slovesna maša Missa „Salve Regina“, Stehle, čveteroglasno s spremeljevanjem orgel; graduale „Haec dies“, „Cerkv. Glasb.“ 1892 št. 29; offertorium „Terra tremuit“, Fajgelj, „Cerkv. Glasb.“ X. št. 7; Tantum ergo, P. A. Hribar; popoldne pete večernice, nato pete litanije, Tantum ergo, Foerster.

Velikonočni ponedeljek se je pelo slovensko.

Bela nedelja: Slovesna maša: Missa in hon. s. Ludovici, Zangl op. 59, graduale recitando, offertorium: Angelus Dni, Witt.

Pevski zbor šteje sedaj 13 sopranov, 7 altov, 3 tenore, 3 base, o večih praznikih pa še več, ko pridejo nekdanji samostanski pevci-dijaki domu na počitnice. Pohvalno moram to omeniti, da na ta način hočejo hvaležnost skazati samostanu in pevovodji, ki jih je učil kot šolarje lepega petja.

P. J. K.

Na Dunaju, dné 14. marca. — (Konec.) — Mödling sicer ne spada k „velikemu Dunaju“, a blizu njega je izvrstno semenišče za misijonarje in — cerkveno glasbo. V mislih imam namreč „Missionshaus St. Gabriel“ pri Mödlingu ob južni železnici, kjer izobrazuje „družba božje besede“ novince misijonarje. Kako bi ti sveti mladeniči in možje, katerim plameni srcé za čast Božjo in zveličanje duš sploh mogli naslajevati se z mehkužno cerkveno glasbo? Ti misijonarji nosijo v daljne dežele z evangelijem vred tudi cecilijansko idejo. Njih skupno petje pri slovesni službi Božji je menda angeljsko lepo in pretresujoče. Ni mi treba omeniti, da naredi tak vtis samo pravo cerkveno petje, peto iz pobožnih src, katerim je le korál pravi izraz in izliv.

Da bi te misijonarje posnemali drugi redovniki in ne trosili na vzhodu italijanske izkvarjene cerkvene glasbe, katera se ne bode nikoli omilila onim sv. krajem, na katerih se je porodil naš stari, častitljivi korál.

Mimo navedenih cerkvá in korov gojé cerkveno glasbo več ali manj v našem zmislu :

1. „Ambrozijevo društvo“ pod vodstvom znanega pesnika, kritika in glasbenika dr. Riharda Kralika in našega rojaka dr. J. Mantuanija, ki se mnogo trudi, da bi oživila nekdanj toli imenitna „korna akademija“, r. J. Böhma ponos in slava. To društvo napreduje tiho a uspešno. Zadnji čas je ustanovilo novo šolo za cerkveno petje, neko podružnico in sicer v župniji Lichtenthal. Tamkajšnji župnik pref. g. Jož. Haimer, stari Ambrozijevac, jej je vodja, organist Bauer pa učitelj.

2. „Kathol. Jünglingsverein für Mariahilf“, kteremu pevovodja je Cecilijanec Dominik Peterlini.

3. „Društvo duhovnikov molilcev presv. R. T.“ se drži gesla, da naj se pred Najsvetejšim ima gojiti tudi najsvetejša glasba ter terja, da se pri vseh društvenih cerkvenih slavnostih rubrike natančno spojujejo tudi glede na cerkveno petje.

4. „Leo-Gesellschaft“, oziroma njen odsek za leposlovje in umetnost si je zapisal na svoj prapor: prepored umetnosti na katoliški podlagi. V tem zmislu je to društvo priredilo večkrat božične predstave s petjem ter že drugikrat 5. t. m. Fr. Lisztov veličastni oratorij „Christus“, ki poslušalca kar navduši za Kristusa in Njegovo sv. cerkev. Narodne božične pesmi, katere je menda dr. R. Kralik priredil za „Weihnachts- u. Dreikönigsspiel“, se res lepo slišijo in kažejo dober okus. Pri Calderonovi klasični igri „Das Welttheater“ so se ob začetku in koncu dejanja razlegali svetoresni koralni motivi himne Pange lingua pod vodstvom idealnega dr. Rih. Kralika, predsednika Ambrozijevega društva.

Zarad ozke zveze in sličnih teženj, katere gojite obe imenovani društvi, bi bilo najbolje, ako bi družba Leo-Gesellschaft vzela pod svoje okrilje novo oživljeno korno akademijo Ambrozijevega društva. Tako bi si drug drugemu pomagala. Baje se je o tem načrtu že govorilo.

Kakor čitatelj iz navedenih podatkov razvidi, je cecilijanska ideja kljub vsem zaprekam in malomarnosti nekaterih krogov, kljub slabemu okusu razvajenih Dunajčanov vendarle zdaj napredovala. Čim bolj se katoliški duh na Dunaju oživlja, tem bolj se širi in krepi tudi cecilijanska ideja. Kar je bil liberalizem v politiki, to je bilo teatralno petje na cerkvenem koru. Torej nazaj k pravemu pristnemu krščanstvu, pripravite spokorna srca sv. Duha in gotovo bo dopadlo cecilijansko petje, posebno korál, sad Božjega navdihnjenja.

Oni „stari gospodje“, ki nočejo ukloniti svojega mnjenja in volje cerkvenim določbam, pa naj ne mislijo, da kedaj zmagajo. Na mladih stoji svet. „Stari“ bodo umrli in z njimi pojde v grob stara necerkvena šara. A naša ideja, imajoča toliko resničnosti in Božjega blagoslova, ne umrje nikdar, temveč bo enkrat slavila svoje popolno zmago. S.

Razne reči.

— † (Lepa smrt najstarejšega Cecilijanca.) Nizozemski „St. Gregorius-blad“ piše v 4. štef. t. l. to-le: Eden za cerkveno glasbo najzaslužnejših mož, Mgr. Nikola J. Adrijan Janssen, je dne 24. marca t. l. v 66. letu svojega mašništva ter v 90. letu svoje starosti umrl v Gennep-u, kjer je dolgo vrsto let kot neutrudljiv mašnik živel. Par ur, preden je dušo izdihnil, jeli so zanj moliti njegovi prijatelji, odprli so vrata pri kapeli in pri sobi umirajočega ter peli nekatere njegovih krasnih skladb presv. zakramentu na čast. Solze goreče pobožnosti so jele teči iz oči milega starčka, kateri je bil pri popolni zavesti do zadnjega trenutka in umrl kakor svetnik. R. I. P.

— Uradni list knezonadškofijskega ordinariata solnograškega je prinesel nedavno preimeniten ukaz gledé na 25letnico Cecilijinega društva za solnograško nadškofijo; vreden je, da ga priobčimo v prihodnji številki „Cerkvenega Glasbenika“.

— V London-u živi po najnovejšem štetju okoli 5500 glasbenih učiteljev; torej pride na kakih 1000 ljudi eden.

— V Florenci je židovski rabin, dr. J. Marguiles dne 4. marca t. l. povodom italijanskega ustavnega praznika imel nagovor s — slovesnim „Te Deum-om“. (III)

Današnjemu listu je pridana 4. štef. priloga.

Odgovorni vrednik lista Janez Gnjezda. — Odgovorni vrednik glasb. priloge Anton Foerster. Zalaga Cecilijino društvo. — Tiska R. Milic.